

Ο ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ

Ημερησία πολιτική-οικονομική εφημερίς τοπικῶν συμφερόντων

Έτος 6ον

Αριθ. φύλλου 2235 Τετάρτη 8 Δεκεμβρίου 1982

Τιμή φύλλου δρχ. 5

Γραφεία Κωλέττη 5 ΤΗΛ. 28008 - 22682

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΤΑ ΚΑΙ Ο ΔΗΜ. ΜΟΣΤΡΑΣ

ΤΟΥ ΔΗΜ. Φ. ΚΑΡΑΤΖΕΝΗ

Ἐποὺ ἔληξε ὁ ἀγῶνας τῆς Ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁμαλοποιήθηκαν κάπως αἱ σχέσεις τῶν δύο ἕως τότε ἐμπολέμων Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ἤρχισαν νὰ ὀργανῶνουν σχολεῖα διὰ τὴν σπουδὴν τῶν παιδιῶν τῶν.

Ἐτυχε κατὰ τὸ 1830, νὰ ἐγκαταστήθῃ στὴν Ἀρτάν, ὁ Κωνσταντῖνος Καραπάνος, διευτέρας μισθιτῆς τῆς ἐν Μεσολογγίῳ Παλιμαίως Σχολῆς καὶ ὡς διδάσκαλος ἀνέλαβεν τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν παιδιῶν τῆς πόλεως σὲς πρῶτες τάξεις τοῦ Δημοτικῆς. Ὡς βιβλία ἐχρησιμοποιοῦντο ἀκόμη τὸ Ψαλτήρι καὶ τὸ Ὀχτοήχι, γιὰτὶ σχολικὰ βιβλία ἀπὸ τὴν Ἐλευθέραν Ἑλλάδα δὲν ἔφθινον σὲς ὑπὸ τουρκικὴν κυριαρχίαν Ἐπαρχίες.

Ἐνθουσιασμένοι οἱ Ἀρτινοὶ ἀπὸ τὴν ἀπόδρασιν τῆς διδασκαλίας τοῦ Καριμπάνου, ἐσκέφθησαν νὰ ζητήσουν βιβλία ἀπὸ τὰ ἐλευθέρα μέρη καὶ ἰδίως ἀπὸ Ἀρτινοῦς, ποὺ εὐρίσκοντο εἰς τὸ ἑξωτερικόν διὰ τὴν καλύτεριν καὶ πληρεστέραν διδασκαλίαν τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης.

Ἐτο: κληρῖσθη μίμ ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν Προεδρίαν

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΕΛΟΣ ΠΛΗΡΩΘΗΚΕ

...την προκοπήν και άλλων εγκρίτων πολιτών η οποία
ἀπευθύνθη εἰς τόν ἐν Κερκύρα ἐμπορευόμενον Πετανί-
την Δημήτριον Μόστραν διά τούς προμηνύσας δι-
τό σχολεῖον τῆς πόλης διδακτικά βιβλία καί ἄλλα εἶδη
τοῦ Σχολείου. Ἦτο γνωστόν δὲ εἰς τὰ Ἑλληνικά Σχο-
λεῖα τοῦ ἑξωτερικοῦ ἐδιδάσκοντο τὰ ἐκεί ἐλληνοπούλα
ἀπό εἰδικά σχολικά βιβλία τοιαῦτα μέ τὰ ὅποια δέν
εἶχον ἐφοδιασθῆ ἀκόμη οὐδέ τὰ σχολεῖα τοῦ ἐλευθέ-
ρου Κράτους.

Πρόθυμα ὁ Δημ. Μόστρις ἀπέπειλε εἰς τούς ἐν
Ἄρτῃ ἀνεψιούς του Χριστόδουλον Καραταινόν καί Νι-
κόλαον Ἀντωνόπουλον δια τὰ ζητηθέντα καί οἱ ἀνωτέ-
ρω τὰ παρέδωσαν εἰς τό σχολεῖον. Πρός τοῦτο οἱ ἀ-
νωτέρω γράφουν εἰς αὐτόν:

Πρός τόν Εὐγενέστατον Κυβιλιέρον κύριον Δημή-
τριον Μόστραν Κορφούς.

Εὐγενέστατε

Τῆ 29 Νοεμβρίου 1834 Ἄρτα

Τό ἀπό 20 λήγοντος εὐγενές σας ἐλάθαμε καί
πρό πάντων ὑπερεχάρημεν τήν ἀναλαβήν τῆς ποθητῆς
ὑγείας σας. Περιλάθουμεν κατὰ τήν σημείωσίν σας
τά διά τό ἐδῶ ἀλληλοδιδασκτικόν σχολεῖον βιβλία, ἐκ-
τός τῆς καυτανέλιος καί τῆς συρίκτρας, τὰ ὅποια καί
παρεδώσαμε εἰς τό αὐτό σχολεῖον, καθώς βλέπετε καί
ἀπό τήν ἀπόκρισιν παρὰ τοῦ Δεσπότου μας καί πατρι-
ωτῶν μας, οἵτινες ὑπερευχαριστήθησαν καί ὁμολογοῦ-
ντες εὐγνώμονες πρὸς τήν εὐγένειάν σας. Παρακλιού-
μεν νά μᾶς γράφετε συχνά περὶ τῆς ὑγείας οὐκ προ-
στάζοντάς μας καί διὰ πᾶν ὄτι ἱκανούς μᾶς κωμώρησε,
ὅπου μέ τοιαύτην ἐπιθυμίαν μένομεν προθυμότεροι τῶν
προστυγῶν σας.

Τήν κυρίαν θείαν μας προσκυνεῦμεν μέ ὄλον τό
σέβας.

Οἱ Ἄνεψιοί σας

Ν. Ἀντωνόπουλος

Χριστόδουλος Κ. Καραταινός

Παραλλήλως καί ἡ ἐπιτροπή τοῦ σχολείου γρά-
φει εἰς τόν Δημήτριον Μόστριν. ... καί ὀλίγον εὐχαρι-
στήθημεν ἅπαντες οἱ πατριῶταί τῆς (εὐγενείας σας)
ἐπαινέσαντες μεγάλως τήν εὐγένειάν τῆς, διά τήν ὁποί-
αν ἀπό ἔμφυτον καί καταγαθίαν τῆς καθό ψυχρότατος
καί φιλόμουσος μέλλει νά δεῖξη καί ἔδειξε πραγματική
πρὸς τήν πατρίδα τῆς δυνατήν συνδρομήν καί βοήθειαν
μέ τήν ἐγκαίρον ἀποστολήν τῶν ἀναγκασιότατων βιβλί-
ων πρὸς χρῆσιν καί ὠφέλειαν τοῦ ἐν τῇ πατρίδι μας
νεοσυσταθέντος ἀλληλοδιδασκτικῶν σχολείου, τὰ ὅποια
κατά τό γράφειν τῆς εὐγενείας τῆς ἐλήφθησαν ὅλη ὥρα

συνέχεια στή 2η σελίδα

Τὰ πρῶτα σχολικά βιβλία στὴν Ἄρτα

συνέχεια ἀπὸ τὴ 1η σελίδα

ἐκτός τοῦ κώδωνος καὶ τῆς συρίστρας . . .

Μητροπολίτης Νεόφυτος, Νικόλ. Βλαχούτσος, Χρῆστος Παπαδόπουλος, Κων. Μπούτσας, Ἀναστάσιος Π. Γεωργίου, Ἰωάννης Πέτρος Βασιλῆς Γεωργ. Δερμάνης, Κωνσταντῆς Λαλάκος, Βασίλειος Τσιλιγιάννης, Ἰωάννης Ἀν. Ρίζος, Γιάννης Μπαγιάκας.

Ὁ ἴδιος Δημ. Μόστρας ἐδώρησε ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν ἐλευθέραν πόλιν τοῦ Μεσόλογγιου μέγαν ἀριθμὸν βιβλίων σχολικῶν καὶ μὴ, χωρὶς νὰ παῦση νὰ στέλλῃ κατὰ καιροὺς καὶ στήν Ἄρταν δταν τοῦ ἐζητοῦντο.

Μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἤρξανε καὶ οἱ σχολικὲς ἀνάγκες παρουσιάζοντο μεγαλύτερες, ὅποτε οἱ Ἄρτινοὶ πάλιν στὸν Δημ. Μόστραν κατέφευγον.

Τὸν διδάσκαλον Κ.Καραπάνον ἀποχωρήσαντα τὸ 1837 διεδέχθη ὁ ἱερομόναχος ἐκ Λάμαρης Πρεβέζης Βενέδικτος καὶ τοῦτον κατὰ τὸ 1841 ὁ ἐκ Ζαγορίου Χριστόδουλος Ζαβαλέρης. Καὶ τότε ἄρχισε μεγάλη ἐκστρατεία διὰ τὴν συλλογὴν χρημάτων διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου στὸν Ἄρτη-Μηνᾶ σκου σήμερον ἡ ἀγορά. Ἄλλὰ περὶ αὐτοῦ εἰς ἄλλο ἄρθρον.

